

Jan Dobraczyński

Boží přítelkyně

e-knihy

Děkujeme Vám za nákup této e-knihy. Jsme rádi, že můžeme touto cestou přinášet dobré zprávy do světa digitálních médií.

Jestliže se Vám podařilo dokument stáhnout z nějakého webu bez placení, tak si jej, prosím, pořídte ještě jednou, férově, na našich webových stránkách <http://www.paulinky.cz/obchod/eknihy>. Může se Vám zdát, že je to zbytečné a že chceme na e-knihách vydělávat. I vydání e-knihy nás něco stojí, zejm. autorská práva, překlad a redakční práci. Vaše platby nám tak umožňují vydávání dalších elektronických titulů.

Nakladatelství Paulínky
www.paulinky.cz

Jan Dobraczyński

Boží přítelkyně

Příběh o Terezii z Ávily

© Aleksandra Dobraczyńska-Kadzińska, Warszawa 1990

© Nakladatelství PAULÍNKY, 2014
Petrská 9, 110 00 PRAHA 1
Tel.: 222 311 206
E-mail: paulinky@paulinky.cz
www.paulinky.cz

ISBN 978-80-7450-131-9 (Tištěná kniha, 1. vyd.)

ISBN 978-80-7450-182-1 (PDF)

ISBN 978-80-7450-183-8 (ePUB)

ISBN 978-80-7450-184-5 (Kindle/mobi)

*Ničím se neznepokojuj,
ničím se nermuť,
všechno pomíjí,
Bůh se ale nemění.
Trpělivostí dosáhneš všeho.
Máš-li v srdci Boha,
nic ti nechybí,
Jeho láska stačí.*

Modlitba sv. Terezie z Ávily

*Dcerám svaté Terezie,
polským karmelitkám z Osvětimi,
které obětovaly své životy jako dostiučinění
za zlo v těchto místech spáchané*

Část první

Bylo slunečné říjnové odpoledne a don František de Cepeda se vracel domů z návštěvy své usedlosti, která ležela poblíž městečka Carenosa. Toto dobře udržované panství získal don František jako součást věna své ženy. Sám na něm nehospodařil – usadil se na statku blíže města a Carenosu pronajal. Na svátek archanděla Michaela připadal termín platby nájmu, a proto se pan de Cepeda pro něj vypravil. Při té příležitosti chtěl zkontrolovat, v jakém stavu se majetek svěřený do cizích rukou nachází.

Jeho mula pomalu stoupala, a zatímco se pan de Cepeda kolébal na jejím hřbetu, vracel se v duchu k rozhovoru s nájemci. Stěžovali si, že bude pro ně těžké zaplatit sjednanou částku. Úroda byla v tomto roce špatná a navíc se ne všechno podařilo sklidit z polí před nástupem studených podzimních větrů. Don František si musel přiznat, že statek vyhlíží žalostným dojmem. Suchá kamenitá zem, v létě sušovaná sluncem a v zimě mrazem, dávala úrodu jen tehdy, pokud byla velmi pečlivě obdělávána. Rukou na práci se však začínalo nedostávat. Kastilské vesnice se vyliďňovaly. Sedláci se zbavovali půdy a hromadně putovali na jih, kde výdělek nacházeli snadněji. Malá i větší města na tom byla podobně. Výrobci známých místních látek a koženého zboží zavírali své dílny. Místní obchod upadal. Na místo domácích španělských kupců přicházeli cizinci a přiváželi zahraniční zboží. Všude bylo možné potkat Italy, Francouze, Vlány, Němce, a dokonce i Řeky. Jejich zboží bylo drahé, ale krajem protékal také skutečný zlatý potok. Galeony kotvící v Seville přivážely celé náklady zlata, stříbra a drahých kamenů. A tak zatímco jedni oplývali neuvěřitelným bohatstvím, druzí upadali do bídy. Nejvíce trpěli ti, které živila půda. Zemědělské plodiny nešly na odbyt a v důsledku chybějících pracovních sil jich bylo stále méně.

Zároveň s úpadkem zemědělství však rostla hrdost a vědomí důstojnosti obyvatel království, nad nímž slunce nezapadalo. Lidé zakládají si na své hrdosti se nesnažili zlepšit si svůj úděl prací.

Majitelé venkovských panství, *hidalgové*¹, raději tře-li bídu s nouzí, než by pracovali. Pan de Cepeda patřil k výjimkám. Koneckonců i on sám byl vnitřně přesvědčen, že trápit se s hospodařením bude muset jen dočasně. Jen co synové vyrostou, uvažoval, vypraví se za moře a vrátí se jako boháči. Tehdy bude třeba připomenout význam rodu Cepedů, který byl starý a v době reconquisty si vydobyl velké zásluhy. Jeden z předků dona Františka, don Vasco Vázquez de Cepeda, získal královu přízeň za zásluhy v bitvě u Salada a během obléhání Gibraltaru. Od těch dob však uplynuly desítky let. Potomci slavného rytíře, don František a jeho o málo starší bratr don Alonso, vedli skromný život v odlehlé Ávile – ve městě proslulém hrdostí svých obyvatel, přísností mravů, odvahou rytířů, citlivostí na čistotu krve, úžasnými hradbami a vroucí zbožností. Raději zemřít než ustoupit! – Tak znělo heslo města. Z Ávily vyšla nejedna válečná výprava a také nejedna vzpoura. Ávila nedovoľovala nikomu, dokonce ani králi, aby se vměšoval do jejich záležitostí. Když vládu v království získal vlámsko-burgundský král, město se vzbourilo. Měšťané s heslem „Ať žije inkvizice!“ povstali k válce s Habsburky. Šlechta si od vzpoury udržovala odstup, nebyla však proti. Čekala na výsledek války. Karel zvítězil nad povstalci a krvavě potrestal jejich vůdce. Se šlechtou uzavřel dohodu. A když se stal římským králem a kandidátem na císaře, potřeboval mnoho dobrých vojáků. *Hidalgové* z Ávily, proslulí svou odvahou a chabrostí, se hodili do jeho vojsk. Na povolání do služby odpověděli ochotně a začali křížovat Evropu od severu na jih a od východu na západ.

Bratři de Cepeda nevyhledávali královská privilegia. Zúčastnili se války za osvobození Pamplony, ale potom se vrátili do svých domovů. Nespěchali do Valladolidu, aby se tam odvolávali na své zásluhy a domáhali se za ně vyznamenání. Zavřeli se ve svých krásných a bohatých domech. Patřilo jim hodně země, mohli tedy žít v dostatku. Společenské změny, které byly příčinou

1 Hidalgo – šp. nižší šlechtic – pozn. překl.

úpadku mnoha panství, se jich samotných nijak zvlášť nedotkly. Byli to lidé zbožní a vzdělaní, knihy nejen vlastnili, ale také četli. Nevedli nijak zvlášť společenský život. Ačkoliv se těšili všeobecné známosti a úctě, dávali přednost životu v rodinném kruhu. Navzdory rozmáhající se tendenci vyhýbat se práci hospodařili dále na svých panstvích. Příležitostně si rádi vyjeli na lov. Chovali štíhlé koně, na kterých musel umět jezdit každý člen rodiny.

Mezi domy obou bratrů, stojícími vedle sebe na náměstí svatého Dominika, byla branka, která umožňovala vzájemné návštěvy, aniž by bylo nutné vyjít za hradby. Početné potomstvo přebíhalo neustále z domu do domu a hrálo v nich střídavě hlučné hry. Chlapci si samozřejmě hráli na vojáky, děvčata s panenkami. Ale i ona se nejednou připojila ke svým bratrům a běhala, křičíce a šermující dřevěnými meči.

Don František složil své ruce na mošně, ve které vezl vybraný nájem, a pokračoval v jízdě stále pohroužený do svých myšlenek. Rozhovory s nájemci se netýkaly pouze majetkových záležitostí. Jeden z nich, který ostatně, jak sám tvrdil, pocházel ze starého šlechtického rodu, měl syna v císařském vojsku a vyprávěl, co jinoch psal o válkách, které se vedly nad Šeldou. Válka s Francií stále zuřila a nic nenasvědčovalo tomu, že by měla skončit.

Všech těchto válek se účastnilo kastilské rytířstvo. Nebylo tomu tak dávno, co do Ávily přijel jeden kapitán s císařským patentem, který ho pověřoval k rekrutování vojáků. Mezi prvními se přihlásil patnáctiletý syn bratra dona Františka, Jan. Před několika dny přišla zpráva, že chlapec padl. Don František cítil znepokojení, že jeho vlastní synové, nyní ne o moc mladší, budou co nevidět chtít odejít z domova a pak se bude muset obávat i o jejich životy. A přitom věděl, že se chlapci musí postavit na vlastní nohy. Musí hledat vlastní budoucnost. Majetek Cepedů, jakkoliv značný, nemohl početnému potomstvu stačit. Rod potřeboval získat nová bohatství. Někteří usilovali o válečnou kořist, jiní se vydávali za oceán na výpravu slibující získání zlata.

Tak přijel don Cepeda, doprovázený dvěma pacholky a ponořený do svých myšlenek, až ke kamennému můstku klenoucímu se nad bystrou říčkou Adajou, když tu náhle jeho bloudící pohled zaznamenal dvojici dětí, které přicházely cestou směrem k němu. Holčička byla malá, nanejvýš sedmiletá. Chlapec, krácející za ní, byl zřejmě o trochu starší. Obě děti byly oblečeny do cestovních pelerín s kapucemi, které měly navzdory počasí přehozené přes hlavy. Na ramenou nesly hole, na jejichž koncích se houpaly malé uzlíčky, obsahující nejspíš nějaké drobnosti. Nebýt toho, že jejich oblečení působilo spíše zámožně, bylo by možné je považovat za obyčejné tuláky. Děti šly poněkud nejistě. Musely být velmi unavené, přesto však, když přecházely můstek, přidaly do kroku.

Přes kapuce nebylo dětem vidět do tváří – tím spíš, že kráčely se sklopenými hlavami. Don František jim věnoval krátký pohled a už už se začal vracet ke svému na okamžik rozuteklým myšlenkám, když tu náhle závan větru shodil z hlavy holčičky kapuci a na malou chvílku – než si ji stačila znovu nasadit – odkryl její tvář. Míhla se kulatá tvářička, velké černé, trochu vykulené oči, vlnité tmavěkaštanové vlasy padající do čela. Don František děti minul, ale během chvílky si uvědomil, že tu tvář, kterou spatřil, přece zná – ty černé oči a malý, vždy rozesmátý obličej. Nemohl se mýlit. Viděl ji tolikrát! Ale kde se vzala na této cestě, poměrně daleko od města a u dítěte putujícího pěšky?

Spěšně přitáhl uzdu své muly, bodnutím ostruh obrátil líné zvíře zpět a přinutil je ke klusu. Hnal se za vzdalující se dvojicí. Ta zřejmě uslyšela dusot kopyt, protože chlapec se obrátil. Něco zavolal na svou společnici. Pokusili se uhnout na boční cestu. Avšak don František si již byl jist svým podezřením. Dohonil děti a zavolal:

„Zastavte se!“

Děti předstíraly, že ho neslyší, a šly rychle dál. Zastoupil jim cestu:

Stůjte!“ zavolal. „Proč jste se nezastavily, když jsem na vás volal? Sundejte ty kapuce.“

Tentokrát poslechly. Ano, byla to pravda. Před ním stály děti jeho bratra: Terezie a Rodrigo.

„Terezko! Rodrigo! Co děláte tady, na cestě? Sami, daleko od domova?“

Podle skloněných hlav, z pohledů zabodnutých do země a z výrazů dětských tváří bylo snadné poznat, že dvojice byla chycena při něčem zakázaném.

„Co tady děláte?“ opakoval svou otázku. „Mluvte!“ Hlas dona Františka zněl přísně.

Děti na sebe pohlédly. Děvčátko, ač mladší, bylo rozhodnější. Don František si pamatoval, že doma si také směle brala slovo a její otec se proti tomu nikdy nepostavil. Odpověděla:

„Jdeme, strýčku, do země Maurů.“

„K Maurům? K jakým Maurům?“

„K Maurům,“ zopakovala. „Na jih... tam, kde se bojuje...“

„Jste dva malí hlupáčkové,“ pokrčil ramený. „Války s Maury dávno skončily. Ti Maurové, kteří nechtěli přijmout křest, byli vyhnáni.“

„Ne všichni se dali pokřtít, strýčku,“ vzdorovala malá. „Lidé také říkají, že je hodně takových, kteří křest sice přijali, ale i tak zůstali muslimy. Jdeme je obracet...“

„Prostě jste utekli z domova!“ zvolal hněvivě. „Vymysleli jste si hru a doma zatím o vás strachy umírají. Obracení nevěřících na víru není záležitostí pro děti. Od toho jsou misionáři. Vezmu vás zpátky domů. Od rodičů dostanete. Sám se u vašeho otce přimluví, aby vás potrestal!“

Přikázal jednomu ze služebníků vzít na mulu Rodriga. Před sebe na sedlo posadil Terezku.

„Hloupé hry, hloupé hry...“ mumlal. „Kdo vám popletl hlavy těmi povídkami o Maurech? Říkám vám: není koho obracet. Všichni, kteří zůstali, museli přijmout pravou víru. Ti, kteří nechtěli uvěřit, jsou v Africe...“

„Tak bychom pluli za nimi, do té Afriky.“

„Plácáš hlouposti, Terezko. Myslel jsem si, že jsi rozumnější. Otec tě rozmazlil. Pořád tě jenom chválí, pořád se s tebou mazlí. I kdybyste do Afriky dopluli, kdo by vás chtěl poslouchat? Proдали by vás nějakému arabskému boháči a ten by z vás vychoval muslimy. Tak, tak, moje milá, ne vy je, ale oni vás by obrátili na svou víru.“

Otočila hlavu. V jejich očích spatřil úlek.

„Strýčku, je to pravda, co říkáš?“

„Pravda, Terezko. Oni rádi unášejí křesťanské děti a vychovávají je ve své víře. Z chlapců dělají vojáky, děvčata provdají...“

„Potom bychom šli do pekla i my,“ řekla s hrůzou. „Navždy, vid?“

„Do pekla se chodí navždy, na věčnost. Tak učí církve.“

Neměl rád takové úvahy a necítil se v nich pevný. Jeho bratr Alonso věděl více, protože trávil hodně času nad knihami. Avšak v této chvíli chtěl především postrašit malou.

„Žádný odsouzený nikdy z pekla nevyjde. Čerti ho budou smažit po celou věčnost.“

Zjevně vyděšená pokyvovala hlavou.

„Navždy, navždy... To je strašné... Nemůžu na to ani pomyslet, že oni všichni musí jít do pekla.“

„O kom to mluvíš?“

„O Maurech... a o těch francouzských kacířích, o kterých jsem slyšela vyprávět...“

Projeli zatáčkou cesty a náhle se před nimi objevilo město. Ávila se rozkládala na ploché, téměř holé rovině beze stromů. Obklopovaly ji vysoké hradby ozdobené četnými věžemi. Vypadala jako jeden veliký zámek. V dálce za městem se v podzimní mlze táhl horský masiv připomínající další hradbu. Strmá úbočí byla místy pokryta sněhem třpytícím se v záři zapadajícího slunce. Z hor vál ledový chlad.

Vjeli do města kamennou bránou, nad kterou byl vytesán erb Ávily. Vojáci hlídkující u brány pozdravili dona Františka.

Na náměstíčku s kostelem zasvěceným svatému Dominikovi Siloskému, benediktinovi z Navarry, naproti průčelí kostela stály navzájem k sobě přilehající domy bratrů Cepedů. Don František zamířil se svou mulou k bráně domu dona Alonsa. Jakmile jeden z pacholků udeřil na klepadlo a někdo za služebnictva pootevřel bránu, ozvaly se zevnitř výkřiky:

„Našli se! Děti se našly! Našli se Terezka a Rodrigo! Chvála Nejsvětější Panně! Don František je přivedl! Jsou tady! Jsou tu živi a zdraví!“

K uvítání přijíždějících vyběhl celý zástup služebnictva. V domě byl už několik hodin poplach. Všichni hledali ztracené děti. Lidé běhali po celém domě, prohledávali všechny kouty, dokonce spustili jednoho z kuchtíků na laně do studny. Alonso a jeho žena se chovali ke služebnictvu dobře, a proto se nyní všichni s upřímnou horlivostí účastnili pátrání.

„Jsou tu! Jsou tu! Našli se! Jsou živi a zdraví! Nic se jim nestalo!“

Křik vylákal z domu dona Alonsa a jeho ženu Beatriz. Tváře obou z nich odrážely prožitou úzkost.

Don Alonso byl o trochu starší než bratr a o hodně starší než jeho žena. Ve městě se těšil ještě větší vážnosti než František. Zbožnost a vzdělanost se u něj snoubila s rozvahou, důstojností a určitým sklonem k okázalosti. Jeho dům byl bohatě zařízený a všichni jeho obyvatelé vystupovali s jistou vznešeností.

Za rodiči vyběhli z domu sourozenci, aby přivítali nalezené: nejstarší dcera Marie a čtyři chlapi.

Don Alonso přistoupil nejprve k dětem. Dotkl se dlaní jejich hlav, jako by se chtěl ujistit, že jsou stále na svém místě, potom objal bratra a přitiskl ho na svá prsa.

„Děkuji ti, Františku,“ řekl. „Nikdy ti to nezapomenu. Řekni, kde jsi je našel?“

Zatímco František vyprávěl bratrovi o setkání s dětmi, k uprchlíkům přistoupila matka. Paní Beatriz byla žena mladá a krásná, ale velmi bledé pleti, s kruhy pod očima a vysušenými

ry. Často bývala nemocná a starost o děti jí způsobila bolestné bušení srdce. Pocházela z ještě významnějšího rodu, než jakým byl rod Cepedů. Ahumadové získali své příjmení v bohatýrské válce s Maury. Poté, co don Alonso ovdověl, oženil se podruhé s ní, když jí bylo čtrnáct let. Během dvanácti let manželství mu Beatriz dala šest dětí: pět synů a dceru. Z předchozího manželství nalezla mladá žena v domě dvě děti: patnáctiletého Jana a o něco mladší Marii. Ujala se jich s láskou, jako by byly jejími vlastními dětmi, a upřímně ji zabořila zpráva o Janově smrti. Přestože v domě nechybělo služebnictvo, Beatriz se sama s velkou péčí věnovala výchově dětí a také řídila hospodářství, přičemž se nevyhýbala žádné domácí práci. Teď byla opět těhotná. Četné porody a těžká práce podkopaly zdraví této od přírody slabé ženy.

Poté, co paní Beatriz objala Terezu a Rodriga a pomodlila se nad nimi krátkou modlitbu dikůvzdání, vzala obě děti s sebou do *patia*². Věděla, že si budou muset vyslechnout otcovo pokárání a nechtěla, aby u toho bylo služebnictvo. Když Alonso doprovodil bratra k bránně, vešel do *patia* za nimi. Se znepokojením si všimla, že v ruce drží bič z červené córdobské kůže. Zнала svého muže a věděla, že je to dobrý a tolerantní člověk, ale s chlapci dovedl jednat i tvrdě. Ženě vysvětloval, že to dělá pro dobro jejich duší. Starost a znepokojení, které se zračily na Alonsově tváři po celý den, teď ustoupily a místo nich se objevil hněv. Paní Beatriz věděla, co to znamená. Terezku otec miloval nade vše. Sám ji učil číst, dlouze si s ní povídal, brávil ji s sebou, když chodil konat skutky milosrdenství mezi místní chudé. Donu Alonsovi bylo jasné, že starší bratr přemluvil mladší sestru k této nebezpečné hře a vyvedl ji z domu.

Přistoupil k synovi a ztěžka položil dlaň na chlapcovo rameno. Zeptal se přísně:

2 *Patia* – dvůr – pozn. překl.

„Rodrigo, musíš mi říct celou pravdu. A nelži! Proč jsi vytáhl Terezku z domu? Co to mělo znamenat? Přiznej se. Trest tě nemine, ale bude lehčí, jestliže přiznáš pravdu. Tak mluv!“

Rodrigo stál mlčky se stisknutými rty a se sklopenou hlavou. Matka se dívala na syna se znepokojením. Byl to hezký, urostlý chlapec. Byla hrdá na jeho krásu, zručnost při hrách a v ovládání zbraní. Doufala, že jednou bude důstojně nosit příjmení Ahumadů. Mezi sourozenci se tito dva drželi vždycky spolu. Byla přesvědčena, že Rodrigo bdí nad svou mladší sestrou.

„Alonso,“ řekla tiše, „dovol chlapci, aby vše vysvětlil. Určitě nechtěl udělat nic zlého...“

„Odvedl sestru z domu a vystavil ji nebezpečí, že ji na cestě potká nějaké neštěstí. Slyšela jsi přece o únosech dětí? Ale poslouchám – ať vysvětlí, co za hloupou hru vymyslel. Proč mlčíš, Rodrigo? Snad jsi pochopil, jak velké neštěstí mohlo potkat tvou sestru, kdyby Matka Boží nepřivedla na pomoc strýce Františka? No tak mluv, co jsi vymyslel za hru?!“

Rodrigo stále mlčel. Namísto něho se ozvala Terezie:

„Šli jsme, otče, k Maurům... Aby nás zabili...“

„Co to povídáš?“ otočil se s údivem k holčičce.

„Ano, otče. Rozhodli jsme se obětovat život Ježíši. Složili jsme přísahu před kapličkou Matky Boží...“

„A on tě přinutil to udělat?“ bičem ukázal na Rodriga. „On to vymyslel?“

„Já jsem to vymyslela.“

„Tak to bylo...“ zamručel neochotně chlapec. „Byl to nápad *nini*³...“

„Považuješ mě snad za blázna?!“ vybuchl Alonso. „Chceš říci, že malá holčička navedla tebe, staršího a k tomu ještě chlapce? Chceš se vyhnout trestu?“

3 Niña – holčička – poz. překl.

„Když ale to jsem doopravdy chtěla já,“ řekla Terezie. „Trápilo nás, že nevěřící Maurové musí jít do pekla. Rozhodli jsme se jít a povědět jim o pravé víře. I kdyby nás za to měli zabít tak, jako byli zabiti Vincenc, Crista a Sabina, které umučili pohané, když nechtěli zapřít Ježíše... Opravdu, otče, bylo to tak.“

„Když si ona něco usmyslí, tak nedá pokoj, dokud toho nedosáhne,“ poznamenal chmurně chlapec.

„Takže je to tvoje vina?“ Don Alonso postoupil krok směrem k dcerce. Pozvedl bič.

Neustoupila. Hrdě pozvedla hlavu. Jestliže ji otec miloval více než ostatní děti, potom ona mu odpovídala láskou vskutku bláznivou. Téměř každý den nalézal u dveří svého pokoje nějaký malý dáreček, vyrobený děvčátkem, nebo kytičku květů. Když se stalo, že onemocněl, utíkala do kostela svatého Vincence, a klečíc před svým oblíbeným obrazem Matky Boží, modlila se za jeho zdraví.

Řekla: „Bylo nám moc smutno, že jsme museli odejít z domu. Ale nejdůležitější přece je, aby nikdo nemusel jít do pekla navždy a tak hrozně trpět...“

Don Alonso stočil v ruce bič a mrštil jím do záhonu květin, které lemovaly fontánu. Chvilí mlčky stál, jako by bojoval sám se sebou. Nakonec řekl: „Jděte do svých pokojů!“

Matka významně postrčila děti a ony postupně přistoupily k otci a políbily mu ruku. Když odešly, na dvoře zůstali pouze manželé.

Alonso pravil: „Nemohl jsem je za to potrestat...“

„Udělal jsi správně,“ souhlasila. „Rádi poslouchají životopisy svatých, když jim je čtu. Chtějí svaté následovat. To je přece krásné.“

„To je pravda,“ připustil. „Ale svatí netrpí sami... Tím, že někdo chce mít svatou dceru nebo svatého syna, vynáší ortel sám nad sebou.“

Terezii bylo čtrnáct let, když jí zemřela matka. Smrt paní Beatriz byla důsledkem těžkého porodu. Po šesti synech přišla na svět druhá dcera a dostala jméno Jana na památku svého nevlastního bratra, který zahynul ve válce.

Terezie se odchodem matky velmi trápila. Během posledních let se obě sblížily. Po příhodě s výpravou k Maurům se Beatriz začala věnovat Terezii s ještě větší horlivostí než dříve a převzala péči o ni z rukou svého manžela. Začala ji učit domácím pracím: šití, vyšívání, vaření. Terezie projevovala velké nadání ve všech těchto činnostech. Skutečnou mistryní byla v přípravě lahodných pokrmů, nad kterými se rozplýval celý dům. Stejně jako dřív hodně četla, jen místo životopisů svatých teď vášnivě hltala matčiny oblíbené rytířské romány.

Don Alonso neviděl příliš rád, že je jeho žena stále v zajetí módních románů a že musí mít každou novinku. Jako pravý Ávilan, zvyklý na přísnou a vážnou atmosféru, která panovala ve městě, nedovedl pochopit, co lidé nacházejí v nepravděpodobných, fantastických příbězích plných smyslnosti. Sám měl určitou zkušenost s aristokratickým prostředím a věděl, že v něm nepanuje čistota mravů. Králové, knížata, velcí páni měli milostné plotky, jejichž plodem byl celý zástup nemanželských dětí. Oficiální zbožnost šla ruku v ruce s nijak neskrývanou nemravností. Děsilo ho to a odpuzovalo. Don Alonso, jenž byl zvláště citlivý na záležitosti cti, považoval nevěru a pokoutné milostné plotky za ztrátu lidské důstojnosti. Přitom však velmi miloval svou mladou ženu, a protože viděl, že je často nemocná a obával se o její zdraví, zavíral oči nad literaturou, které se s takovým zápalem oddávala.

Terezie se mezitím nořila stále hlouběji do kouzelného světa příběhů. Jestli o někom snila teď, tak to byli hrdinové jako Rodrigo de Vivar – El Cid Campeador, na kterého papež uvalil klatbu, Lancelot a královna Ginevra, Tirant lo Blanch či konečně nejnámější z nich,

Amadis Waleský. Během dlouhých zimních večerů sedávaly matka s dcerou v teple hořícího *braseira*⁴, obklopeny vůní suchého listí, které se házelo na oheň. Jedna vždy předčítala a druhá šila nebo vyšívala. Za těchto večerů se Terezie naučila pracovat rukama, i když poslouchala nebo s někým rozmlouvala. Obě byly uneseny romantickými příběhy, avšak rozdílným způsobem. Paní Beatriz nekriticky přijímala i ty nejfantastičtější z nich, zatímco Terezie je poslouchala s větším citem pro realitu. Více než matku ji však uváděly v úžas hrdinské činy mužů a láska milenců. Pod vlivem této četby se sama rozhodla napsat milostný rytířský román. Měli ho vytvořit společně s Rodrigem. Starší bratr zpočátku souhlasil, ale brzy ho to začalo nudit. Stále více se vymaňoval z vlivu sestry. Dorůstal do věku mladého muže.

Hlavním hrdinou Tereziina románu byl Gil González, rytíř z Ávily, skutečná historická osobnost, známá z tradice města. První kapitoly příběhu se četly nahlas tak, jak postupně vznikaly. Posluchači byli, kromě paní Beatriz, také sestra Marie, bratři, bratranci, sestřenice a služebnictvo. Všichni autorku chválili a upřímně obdivovali a ona, i když na to byla stále pyšnější, nepřestávala zdůrazňovat, že román je společným dílem jejím a Rodrigovým. Rodrigo to sice nepopíral, ale ke vzniku díla nijak nepřispíval. Více než vymyšlené příběhy ho zajímaly jízda na koni, ovládání zbraní a dvě hezké sestřenice, dcery strýce Františka, Anna a Beatriz.

Po smrti paní Beatriz zavládl v domě na chvíli chaos, brzy však kormidlo řízení domácnosti převzala do svých rukou Marie. Bylo jí dvacet let a zdědila otcovu povahu. Byla vážná a měla velký cit pro důstojnost. Už po několika předchozích letech příležitostně zastupovala nevlastní matku ve vedení domácích prací. Don Alonso se nemusel obávat, že provede nějakou lehkomyšlnost, a proto mohl pokračovat ve svých pravidelných návštěvách statků, na kterých hospodařil.

4 Braseiro – krb – pozn. překl.

Jinak tomu bylo s ostatními dětmi. Jakmile uplynula doba smutku po smrti matky, ovládlo je veselí vlastní jejich věku. Oba domy Cepedů se navzájem předháněly v hlučných zábavách, závodech v jízdě na koni, tanečních soutěžích, ve zpěvu a skládání veselých *coplas*⁵.

Tereziin rytířský román upadl v zapomnění a nikdy nebyl dokončen. Samotnou Terezii strhl vír bláznivých zábav. Byla nejveselejší, nejhezčí a nejsebevědomější z děvčat obou rodin a k tomu obdařená schopností zalíbit se všem. Stávala se středem každé zábavy. K ní směřovaly všechny pohledy a sympatie. Dosud uzavřený rodinný kruh se rozšířil o další bratrance a sestřenice, kterých bylo v Ávile spousta, a také o přátele. Probouzely se první lásky. Terezie si uvědomila, že je krásná. Měla také cit pro to, jak se oblékat, aby vyvolávala všeobecný úžas, jaké volit parfémy a olejíčky, jak se česat, jak bělit pleť a pečovat o ruce. Tančila zlehka a tanečníci se o tanec s ní mohli přetrhout, byla vtipná, uměla skládat žertovné písničky. Zároveň však také výborně jezdila na koni a nejednou se stalo, že vyhrála i v závodech s chlapci.

Zábavy se konaly ještě za života paní Beatriz, ale tehdy bývaly tišší a klidnější. Po její smrti přibýlo na hlučnosti. Nejbouřlivější, nejbláznivější a plné nečekaných nápadů však byly tehdy, když don Alonso odjel na statek Gotarrendura. Tehdy byl dům doslova obrácen vzhůru nohama, noc se měnila v den, hudba a zpěv zněly bez ustání. Marně Marie napomínala k umírněnosti. Nikdo ji neposlouchal. Několikrát se pokoušela pohovořit si s Terezií, protože věděla, že ona je hlavní inspirátorkou největších ztrěstěností. Vyčítala jí, že se obléká a zdobí na svůj mladý věk nevhodně. Snažila se ji přesvědčit, aby jí pomohla udržovat v domě pořádek.

Terezie lhostejně krčila rameny.

„Zlobíš se na mě, že se zdobím víc než jiná děvčata a nepomáhám ti s domácími pracemi. Ach, sestřičko! Kdy se budu bavit,

5 Copla – popěvek, písnička – pozn. překl.

když ne teď? Ty máš snoubence a brzy se vdáš. Odejdeš z domu a pak zůstane všechno na mně. Ne! Dokud to jde, chci se bavit, tančit, zpívat, milovat...!“

„Milovat?“ v hlase Marie zaznělo znepokojení. „O čem to mluvíš? Na milování máš ještě čas... Jsi tak mladá.“

Terezie vyprskla veselým smíchem.

„Když říkám, že chci milovat, myslím tím, že chci milovat všechny a všechno. Když mluvíš o lásce ty, myslíš jen na takovou, která vede k manželství a celé hromadě povinností. Jestli já se někdy zamiluji, budu pro něj schopná všeho!“

„To, co říkáš, zní znepokojivě. Pokud je někdo schopen všeho, lehce zapomíná na čest a důstojnost.“

„Neboj se, na čest nezapomenu nikdy,“ odpověděla hrdě Terezie. „Vím, z jakého rodu pocházím. Pamatuji si, že Ávilanka padne, ale nikdy se neskloní.“

Marie kývla hlavou.

„Podle toho, co říkáš, je vidět, že jsi ještě dítě. Přečetla jsi spoustu bláznivých románů a myslíš si, že takový je život. Věř mi – znám ho lépe než ty. Pozoruji lidi. Krásnými slovy často lžou, a to dokonce sami sobě.“

„Nevím, o co ti jde. Opakuji, že až se zamiluji, bude to láska navždy!“

„Lidská láska netrvá věčně. Je úspěch, pokud vydrží do smrti.“

„A pak?“

„To je různé. Někdy se stane, že se rozplyne v Boží lásce a pak skutečně zůstane navěky. Ale jindy...“

Rozložila ruce a tímto gestem dokončila nedopovězenou větu. Starostlivým pohledem vyprovodila Terezii.

K obavám měla pádné důvody. Když sledovala nekonečné zábavy, všimla si, že Terezie je téměř stále ve společnosti Petra, nejstaršího syna dona Františka. Vzájemná blízkost těchto dvou přímo bila do očí. Když během společných jídel Terezie vyprávěla, co dělala během dne, neustále zmiňovala jeho jméno: „Petr udělal

to, Petr udělal tamto, Petr řekl...“ Marie viděla, jak se jejich dlaně hledaly, kdykoliv se ocitli vedle sebe. Něco si v zákoutích šeptali. Na první pohled se zdálo, že všichni mladí lidé se drží pospolu. A přece, Marie upozorovala, že když Terezie a Petr chtěli zůstat o samotě, ostatní se úslužně vytráceli.

Sama Terezie si neuvědomovala, jak se jí postupně zmocňuje láska. Veselá dívka, obdivovaná a zahrnovaná sympatiemi všech, která snadno dokázala přinutit ostatní, aby splnili každý její rozmar, výborná organizátorka zábav, vůbec nepostřehla, že sama začíná podléhat chlapci, jemuž učarovaly její půvaby. Terezie neuměla milovat málo – když milovala, činila tak živelně, celou svou bytostí. Milovala, ale také chtěla být milována. Z lásky k milovanému byla schopna všeho, zároveň ho však vtahovala do svého života.

Špitání už najednou nestačilo. Mladí instinktivně hledali samotu. Přišly polibky, nejprve nesmělé, stydlivé, potom stále vroucnější. Chlapcovy dlaně se vztahovaly stále odvážněji. Odstrkovala je, protože cítila, že překračují jistou mez. Ale činila tak jedině proto, že měla pocit, že doteky urážejí její čest...

Přišel další vážný rozhovor s Marií. Starší sestra, která se v nepřítomnosti otce považovala za paní domu, byla pohoršena tím, co měla možnost pozorovat. Ona sama dosud ani nepolíbila svého snoubence. Don Martin de Guzmán y Barrientos byl podobně jako ona člověkem přísných mravů. Ostatně v jejich případě nešlo o manželství z lásky. Don Alonso uzavřel dohodu s rodiči Martina poté, kdy se přesvědčil, že svěřuje dceru do dobrých rukou. Rodina Guzmánů, poctivých *hidalgů* čisté krve, pocházela ze stejné větve jako rodina svatého zakladatele bratří kazatelů a živila se zemědělstvím. To neslibovalo velké bohatství, ale don Alonso věděl, že vzhledem k tomu, kolik má synů, nebude moci dát Marii velké věno. Statek Guzmánů, který měl připadnout Martinovi, ležel dosti daleko od Ávily, v Castellanosu de la Cañada. Do svatby naplánované na příští rok se snoubenci vídávali zřídka a navíc pouze v domě dona Alonsa.

„Dávej si pozor, Terezko,“ řekla Marie. „Hraješ nebezpečnou hru. Viděla jsem včera večer tvoji služebnou Elvíru, jak běží do domu strýce s nějakým vzkazem od tebe. Asi se nepletu, když si myslím, že to byl dopis pro Petra, že? To ti už nestačí, že se vídáte každý den? Petrův sluha se tu také pořád motá. Ztrácíš hlavu, moje milá. Řekni mi: Miluješ Petra?“

„Ano.“

„Nemůžu ti zakázat lásku. Dorostla jsi do věku, ve kterém se miluje. Ale láska tě neopravňuje k lehkomyšlnému jednání. Neptám se na to, jak daleko to mezi vámi zašlo. Doufám, že jsi nezapomněla na svou čest. Ale otec mi svěřil péči o tebe a ve jménu tohoto pověření tě žádám, abys ihned zítra ráno zašla ke zpovědi a vyznala všechno otci Bartolomějovi. Ať ti on vyjasní, co je dovoleno a čeho se máš vyvarovat.“

I když prskala zlostí, splnila Terezie Mariino přání. Františkán bratr Bartoloměj, dobrosrdečný postarší řeholník, byl zpovědníkem celé rodiny Cepedů. Často navštěvoval dům dona Alonsa, a to nejen v roli zpovědníka, takže znal všechny jeho děti. Když byly mladší, vyučoval je náboženství. Jeho oblíbenkyňou byla maličká Jana, měl ale rád i Terezii. Jakmile poklekla k jeho nohám, uslyšela nad sebou dobře známé popotahování nosem.

„Poslouchám tě, Terezko, poslouchám. S čím přicházíš?“

„Požehnej mi, otče, protože jsem hříšná...“

„Kéž tě Bůh vždy opatruje. Pověz, čím jsi zhřešila?“

Pověděla mu o své lásce, o polibcích, o tajných setkáních v zákoutí zídky oddělující oba domy, o dopisech plných vzdechů a milostných vyznání. Trpělivě jí naslouchal, přičemž nepřestával popotahovat nosem.

„K ničemu dalšímu nedošlo?“ zeptal se, když skončila.

„Ne.“

„A kdo je tím chlapcem, se kterým jste si vzájemně tolik přirostli k srdci?“

„Petr, syn strýce Františka.“

„Znám ho. Milý chlapec a statečný. Nu, co... Máte právo mít se rádi. Mezi lidmi to tak chodí. Nepochybuji, že vás vaše láska dovede k manželství. Jsem si jist, že vaši otcové z toho budou mít radost. Jste blízcí příbuzní, ale to nevadí. Znáte se od dětství. Takové polibky mezi bratrancem a sestřenicí nemohou být hříchem, přesto ale musíte dávat pozor, aby k ničemu dalšímu nedošlo. Manželství toho vyřeší hodně, ale hřích zůstává hříchem. Jsem si jistý, že nedopustíš, aby k němu došlo. Znám tě a vím, že jsi statečná a uvědomuješ si, čím je šlechtická čest. Chlapci jsou lehkomyšlnější, proto dávat pozor musíš ty. Všechno závisí na tobě. A miluješ ho doopravdy?“

„Miluji.“

„Pamatuj si: Láska ještě k ničemu neopravňuje, to až svátost. Naopak, láska činí člověka zodpovědným za toho, koho miluje. Pán Ježíš řekl, že když muž opustí svou manželku, bude vinen hříchy, které ona spáchá... Usilovat pouze o vlastní spásu není žádná zásluha.“

„To si myslím i já, otče. Velmi se bojím pekla. Kvůli sobě i kvůli druhým. Nemohu snést pomýšlení, že trvá věčně.“

„Taková je Boží vůle. Nyní ji nechápeme, ale jednou porozumíme. To je dobře, že se bojíš pekla. Ale důležitější je milovat nebe, protože také ono bude trvat věčně. A nebe lidi nerozděluje, ale spojuje.“

„Děkuji, otče. Řekni mi, nespáchala jsem tedy těžký hřích?“

„Myslím, že ne. Ne, nezhřešila jsi. Táhne vás to k sobě, což je pochopitelné. Taková už je lidská přirozenost. Myslím, že byste se co nejdříve měli vzít. Do té doby se hlavně vyhýbejte tajnostem. Neměli byste se setkávat potají. Marie se o tebe bojí. Neměla bys jí přidělovat starosti. Nese na bedrech celý váš dům, tak pěkně pomáhá otci... A teď už vyznej: Bože, buď milostiv mně hříšné. Dám ti rozhrěšení.“

O několik týdnů později se Ávila zahalila do slavnostního hávu. Byla ohlášena návštěva císařovny Isabely, která přijela se svým čtyřletým synem Filipem.

Město přijalo hosty s takovou nádherou, jakou si jen mohlo dovolit. Městské hradby z neopracovaného kamene pokryly barevné koberce. Uvítat císařovnu vyšly zástupy slavnostně oblečených měšťanů. Na náměstích vyhrávaly kapely a rozdávalo se jídlo a víno. Konaly se slavnostní hostiny, zábavy a divadelní představení. Mládež protančila spoustu nocí. Pro rytíře byly pořádány turnaje o ceny, které předávala sama císařovna.

Mladí Cepedové se účastnili zábav. Terezie se bavila a tančila každou noc až do bílého dne. Zachvátilo ji horečné vzrušení. Vyparáděná, nacházela se stále v Petrově společnosti. Zapomněla na všechna varování bratra Bartoloměje. Opět mladí hledali v davu samotu, opět se přibližovaly dlaně k dlaním a ústa k ústům.

Zábavy a hostiny trvaly několik dní. Na tu dobu přijel do Ávily také don Alonso a byl představen panovnici jako jeden z nejvznešenějších představitelů místní honorace. Když se Isabela dozvěděla od biskupa o velké zbožnosti pana de Cepeda, požádala, aby jí představil celou svou rodinu. Tak se stalo, že všechny děti od Marie až po Janu měly možnost políbit císařovně ruku a děvčata si dokonce mohla pochovat infanta, který se poprvé ukázal na veřejnosti v chlapeckém oděvu. Malému Filipovi se nejvíce zalíbila usměvavá Terezie. „Chci, aby sis se mnou hrála,“ řekl. Prikázal, aby přinesli jeho dřevěné vojáčky, a Terezii nařídil, aby je spolu s ním stavěla do šiku. Isabela obdarovala děvčata malými křížky posázenými ametysty a chlapce krásnými dýkami. Don Alonso dostal zlatý řetěz na krk.

Jakmile průvod císařovny opustil město, Ávila se vrátila k obyčejnému, tvrdému životu skládajícímu se z práce a modlitby. Don Alonso neodjel hned do Gotarrendury. Nadešla důležitá událost – svatba prvorozené dcery. Konala se ve Villatoru, městečku položeném poblíž statku Guzmánů. Po skončení slavnosti se celá rodina vydala do Castellanosu. Po několik dní dům zvučel hudbou a zpěvem. Opět tu byly tance, zábavy, maškarní plesy, veselé závody. Přijel i don František s dětmi a Petr Terezii neopouštěl.

Oba mladí byli stále vedle sebe, a když se na chvíli rozdělili, hned hledali jeden druhého pohledem.

Terezie však nevěděla, že ji pozorně sledují starostlivé oči jejího otce. Marie, než odešla z domu, pověděla donu Alonsovi o tom, čeho si všimla a co ji trápilo.

Po týdnu se vrátili všichni, včetně novomanželů, do Ávily. Měli po určitý čas bydlet v domě dona Alonsa, než se přestěhují do Castellanosu natrvalo.

Hned druhý den po návratu došlo k nečekané pohromě. Don Alonso si zavolal Terezii, aby jí oznámil, že se rozhodl poslat ji k sestřím augustiniánkám do kláštera Matky Boží Milostiplné. Jednalo se o známý a ve městě velmi uznávaný řeholní dům, kam byly svěřovány na výchovu dcery z nejpřednějších ávilských rodů. Nestávaly se řeholnicemi, pouze se učily náboženství, ale také domácím pracím, vyšívání, krajkářství, zpěvu a hudbě. Don Alonso sdělil Terezii své rozhodnutí laskavým tónem, jakým se k ní obracel vždycky. Ani slůvkem se nezmínil o tom, co viděl v Castellanosu. Pouze dceru jemně napomenul, že přehnaně pečuje o svůj vzhled. Řekl, že nemá nosit šperky, zvláště obrovské náušnice, a že se má česat prostěji a přestat se vonět. Může si nechat pouze křížek, který dostala od císařovny. Do kláštera odjede hned zítra.

Otcovo rozhodnutí Terezii překvapilo. Už si představovala, jak se po odjezdu Marie stane neomezenou paní svých přání. Před odjezdem se nemohla sejít s Petrem. Pouze se jí poštětilo poslat mu po Elvíře krátký dopis.

Strávila bezesnou proplakanou noc. Bylo to poprvé, co jí otec s rozhodností vnutil svou vůli. Když po ránu požádala, že chce jít do kostela, dostala svolení pod podmínkou, že s ní půjde Marie.

Cestou dělala sestře hořké výčitky.

„To kvůli tobě mě otec posílá z domu! Musela jsi mu o mně napovídat nejhorší věci. Jsi zlá sestra! Kvůli tobě mě otec přestal milovat!“

Marie odpověděla klidně:

„Mýlíš se, Terezko. Řekla jsem otci jedině to, co jsem viděla. Ostatně on sám viděl vaše chování a na jeho základě došel ke svému rozhodnutí. Neměla by ses bouřit. Nepřestal tě milovat. Miluje tě stejně jako dřív, víc než kohokoliv z nás ostatních. Ale bojí se o tebe. Jedná podle toho, co považuje za správné pro tvé dobro.“

„Nic špatného nedělám. Dokonce bratr Bartoloměj řekl, že nehřeším!“

„Bratr Bartoloměj má zřejmě k tobě důvěru. Otec ti důvěřuje také. Ale pamatuj si, že člověk je slabý a ani nepostřehne, kdy se jeho lehkomyšlné činy mohou změnit v hříchy. Chováte se s Petrem lehkomyšlně. Vystavujete se pomluvám. Věř mi, že lidé vidí vždy to nejhorší. Dokonce, i kdyby k ničemu špatnému mezi vámi nedošlo, lidské pomluvy mohou pošpinit čest. A víš, co by to znamenalo pro otce.“

„Já také dbám na čest. Ale miluji Petra... Ty tomu nerozumíš. Nemiluješ doopravdy svého muže.“

„Co o tom ty můžeš vědět,“ Mariin hlas se lehce zachvěl. Chvilí šla mlčky. Po nějakém čase pokračovala: „Možná máš horoucnější srdce než já... Závidím ti to... Chtěla bych umět milovat tak jako ty... Ale vážím si Martina a budu se snažit být mu věrnou a oddanou ženou.“

„Divím se, že mu to stačí!“ vyhrkla Terezie.

Marie to však přešla mlčky. Řekla jen: „Manželství, to jsou povinnosti, které je potřeba plnit. Zbytek dává Pán.“

„Jsi jako Marta z Betánie. Pán Ježíš ji vůbec nepochválil. Pochválil Marii.“

„Pán Ježíš kritizoval pouze ustaranost Marty, a ne ji samotnou. Měl je rád obě.“

„Není možné být Marií a Martou zároveň!“

„Myslíš?“

Došly ke kostelu a rozhovor musel skončit. Poklekly vedle sebe na klekátka a vroucně se modlily. Marie chvílemi přerušovala svou modlitbu, aby pohlédla na tvář sestry, oteklou po proplakané noci.

Velmi ji milovala i přesto, že byla tak odlišná. Milovala ji láskou, která vítězila nad žárlivostí. I když paní Beatriz nedělala mezi dětmi rozdíly, Marie nemohla zapomenout, že je pro ni pouze nevlastní matkou. Otec neskrýval, že žádné z dětí nemiluje tak jako Terezii. A Terezie byla krásná, obdivovaná, nejlepší ve všem... Přes to všechno Marie nechtěla závidět. I v této chvíli říkala v duchu: „Pane Ježíši, vezmi ji pod svou ochranu. Nauč ji, jak má ovládnout ten dětinský cit. Ona je tak horoucí v lásce. Ale ty miluješ horké, Pane... Uhas její vzpouru a vezmi ji...“

Když se sestry vrátily z kostela, na nádvoří už čekal kočár a vůz naložený kufry s Tereziiným oblečením a prádlem a velkými bednami a pytli s potravinami, které don Alonso posílal sestrám kláštera Matky Boží Milostiplné. Terezie se rozloučila se sourozenci a služebnictvem a spolu s otcem nasedla do kočáru. Ještě jednou opatrně vyhlédla z okna, aby spatřila strýcův dům. Jeho brána směřující na náměstí svatého Dominika však byla zamčená.

Terezie cestou s otcem nemluvila, pohroužila se do svých myšlenek. Začala se obávat, že se řeholnice dozví, proč se otec rozhodl svěřit ji do jejich péče. Uznání svého okolí získávala sice snadno, současně jí ale na něm velmi záleželo. Toužila být milována, obdivována, ctěna.

V klášteře se Terezii dostalo velmi srdečného uvítání. Otec poděkoval představené, že souhlasila s přijetím jeho dcery, která by po ztrátě matky a odchodu starší sestry z domu zůstala bez ženské společnosti. Představená ujistila dona Alonsa, že se v klášteře budou snažit pečovat o Terezii tak, aby se jí po domově ani nezaštesklo. Hned také zavolala sestru Marii de Briceño y Contreras, která pečovala o světské slečinky pobývající v klášteře. Byla to ještě mladá žena. V klášteře se těšila pověsti velké bohabojnosti. Sestra Marie zavedla Terezii ke svým svěřenkyním. Trávila s děvčaty všechn svůj čas. Sdílela s nimi ložnici, modlila se s nimi, vodívala je do kaple na mši, stravovala se spolu s nimi. Byla milá a upřímná. Přesto však Terezie cítila, že ji řeholnice bedlivě pozoruje.

Ve společnosti děvčat, mezi nimiž nechyběly známé tváře, se Terezie cítila dobře. Nikdo netušil, jaké potíže ji přivedly do kláštera. Všechny dívky byly přesvědčeny, že sem přišla ze stejného důvodu jako ony samy: prožít zde čas přípravy na blížící se manželství a samostatný život. Stesk po Petrovi ji však neopouštěl. Jednoduchá nebyla ani změna životního stylu. Z víru nikdy nekončících zábav byla náhle přenesena do přísné atmosféry řeholního života. Světské schovanky kláštera sice nepodléhaly přísné řeholi řádu – neúčastnily se nočních modliteb ani řeholních postů a bdění, nepožadovalo se od nich, aby se bičovaly nebo nosily zíněné roucho –, přesto jim nemohlo uniknout, že toto vše patří k povinnostem řádových sester, s nimiž žily pod jednou střechou. Objev toho, jak vypadá řeholní život, na Terezii silně zapůsobil, dokonce ji vyděsil. Otřesená se obrátila na jednu ze svých nových kamarádek:

„To je strašné, jak ony žijí!“

Také Marii Briceño řekla:

„Nikdy bych nedokázala být řeholnicí!“

Jednoho večera vtiskla neznámá ruka do klíčové dírky dveří od ložnice dopis adresovaný Terezii. Nebyl podepsaný, ale Terezie rukopis ihned poznala. Petr ji ujišťoval o svých citech a navrhoval setkání. Jedna klášterní služebná byla ochotná zamilovaným pomoci. Dopis musela přinést Elvíra, kterou do kláštera posílali z domu v různých záležitostech a která byla zároveň v kontaktu s Petrem.

Klášterní zahrada byla rozlehlá, plná stromů a zákoutí příhodných pro setkání. Terezie Petrovu nabídku neodmítla, s odpovědí však otálela. Nepřipadalo jí, že by se případnou schůzkou s Petrem dopustila něčeho zlého. Přesto na ni atmosféra kláštera působila. Stejně jako se nikdy nechtěla s Petrem sejít v kostele, tak i vědomí, že hned vedle jsou řeholnice, které se modlí a činí pokání, ji od setkání s Petrem v klášterní zahradě odrazovalo. Myslela si, že dříve nebo později se naskytne jiná příležitost.

Petr však neměl v úmyslu nechat ji v klidu. Několik dní nato se v klášteře objevila Elvíra, přinášející Terezii prádlo, trochu sladkostí od Marie a v záhradě dopis.

„Rozhodně se musíme vidět,“ psal mladík. „Nevydržím už déle bez tebe! Miluji tě. Každou noc se mi o tobě zdá, cítím stisk tvé dlaně... Domluv s Elvírou, kdy a kde se uvidíme.“

„Don Petr vás velmi miluje,“ šeptalo děvče. Elvíra byla mladá a hezká Maurka. Don Alonso ji před několika roky koupil jako otrokyni. Don Alonso však otroctví neuznával. Když dívku přivedl do svého domu, zbavil ji otroctví a dal ji pokřtít. Stala se svobodnou služebnou. Ač nebyla starší než Terezie, byla to ona, kdo ji naučil používat balzámy, krémy a voňavky. Sama je také používala. Když teď stála vedle Terezie, sálala z ní omamná vůně, přinášející

vzpomínky na chvíle zábav a radosti. „Ach, jaký je to krásný a hodný mladý pán. Člověka až mrazí, když se na něj zadívá...“

Terezie přikázala Elvíře, aby Petra ujistila, že ho miluje „jako nikoho na světě“ a že za několik dní pošle odpověď. Teprve když dívka odešla, vytanula Terezii na mysl Elvířina slova o „pohledu, z nějž mrazí,“ a vyvolaly v ní jakýsi divný neklid.

V čase zábav tomu věnovala malou pozornost, ale čas od času k ní doléhaly zprávy o tajemných nočních výpravách, které podnikali chlapi z obou domů. Nahlas o nich nikdy nemluvili, ale občas se jejich pohledy významně setkaly a oni vyprskli smíchy. Pokoušela se o výpravách dozvědět něco bližšího od Rodriga, ten ale všechno popíral. Také Petr odpovídal na její otázky jen pokrčením ramen. „Něco se ti asi zdálo, Terezko,“ žertoval. „Když jsme byli mladší, chodili jsme strašit židovské kupce. Dnes ale nemáme na podobné dětinské kousky ani pomyslení...“ Nic se nedozvěděla, ale cítila, že chlapi před ní něco tají. Je možné, napadlo ji, že by Elvíra věděla něco víc? Ta myšlenka v ní vyvolávala nepochopitelný smutek.

Přestože řehole řádu, které podléhaly sestry, Terezii děsila, mimoděk na ni působil rytmus řeholního života. Když pozorovala řeholnice, jak se v kapli modlí, a viděla, že některé z nich pláčou, záviděla jim.

Jednoho dne vyprávěla sestra Briceño svým žačkám zajímavý příběh. „Žila byla jedna bohatá a krásná panna,“ vyprávěla, „o jejíž ruku se ucházelo velké množství nápadníků. Konečně jeden z nich získal její srdce. Stala se jeho ženou. Vypadalo to, že z nich bude velmi šťastný pár – byli mladí, milovali se, byli bohatí. Nic jim nechybělo. A přece se jednoho dne stalo, že mladá žena uslyšela, jako by jí jakýsi vnitřní hlas řekl: »Opusť to všechno!« Toto volání znamenalo konec všech radostí. Nic mladou ženu netěšilo. Namísto toho v jejím srdci rostla neodbytná touha plně se oddat jedinému: službě Bohu...“

Byl tento příběh pravdivý? Sestra Marie se nezmínila o žádných podrobnostech. Byl to snad příběh některé ze sester žijících

v klášteře? Možná dokonce její vlastní? Terezie se zachvěla. Mohlo by existovat něco – přemýšlela –, co by mohlo ohrozit její společný život s Petrem, kdyby se vzali? Milovala ho tak vroucně a byla si jistá, že on ji miluje stejně. Kdo by dokázal uhasit takovou lásku? Bůh? Ale Bůh přece touží po lidském štěstí, nevstupuje mezi lidi, aby je rozdělil. I bratr Bartoloměj ji ujišťoval, že se určitě s Petrem vezmou, že je to vůle Boží.

Ostatních děvčat se vyprávění sestry Briceño příliš nedotklo. No ano, taková zbožná povídačka! Terezie však na ni nemohla zapomenout. Jednou se Marie zeptala:

„Co se stalo se ženou, o které jste nám vyprávěla?“

„Opustila dřívější způsob života, stala se řeholnicí.“

„A co její muž? A děti?“

„Muž odjel do Indie, o děti se postarala rodina.“

„Ale vždyť se milovali! Proč Bůh dopustil, aby bylo všechno zničeno? Cožpak Ježíš nechce, aby lidé vstupovali do manželství?“

„Pán Ježíš zahájil své pozemské působení požehnáním manželství. Zlobil se na učedníky, když bránili dětem, aby k němu přicházely. Občas se však stane, že Ježíš chce mít někoho výlučně pro sebe. To je nejvyšší milost. My řeholnice se pokládáme za Ježíšovy snoubenky...“

„Svazek mezi mužem a ženou se uzavírá navždy.“

„Uzavírá se do smrti, Terezko.“

„Takže řeholnice si vybírají už zde na zemi to, co čeká všechny v nebi? Je-li to takhle, pak je možná lepší se nevdávat...“

Sestra Briceño se jemně usmála.

„Nazývat se Ježíšovou snoubenkou ještě neznamená jí skutečně být... Říkáš, že je lepší se nevdávat? Ale ty přece chceš mít muže. Rozhodnutí nelze měnit podle momentální nálady. Víím, že máš chlapce, který tě miluje. Píše ti dopisy...“

Vyděšeně pohlédla na vychovatelku.

„Odkud to víte?“

„Jeden z těch dopisů se omylem dostal do mých rukou. Nechtěla jsem ti působit nepříjemnosti tím, že bych z toho udělala aféru. Tvému otci jsem o tom neřekla. Byla jsem si jista, že to, k čemu tě tvůj chlapec přemlouvá, neuděláš. Mluvila jsi o lásce, která bude trvat navždy. Láska vybojovaná podobným způsobem, by taková nebyla...“

Terezie seděla zamyšlená s hlavou v dlaních. Prsty si zakrývala tvář.

„Nikdy bych nezískala Ježíšovu lásku...“ řekla. „Nejsem zbožná. Mám ráda zábavy, krásné šaty. Neumím se modlit. Když se modlím, myšlenky mi utíkají a začínají se toulat... Ani se nenaděju a jsem daleko od modlitby...“

„Říkáš, že se ráda bavíš? Smích nevzdaluje člověka od Boha. Někdy je nutné plakat. Ale je rovněž potřeba se radovat, když nás Pán obdarovává svou dobrotou. Ovšem modlitba nepřichází sama od sebe. Začni tím, že se budeš modlit nahlas a soustředěně. Nevzdávej to. Zkoušej to, bojuj!“

„Nejsem vytrvalá...“

„Ty, Terezko? Dcera rytíře? Ávilanka?“

„Dobře. Budu to zkoušet. Ale co pak? Co se stane, až se naučím lépe se modlit?“

„S tím si teď nedělej starosti. Ježíš ti sám poví, co bude třeba.“

„Poví? On k takovým, jako jsem já, nemluví. Na to musí být člověk svatý.“

„U Ježíše nikdy nevíš, co bude dříve a co později...“

Terezie chvíli mlčela. Pak se zeptala:

„Budete se za mě modlit?“

„Samozřejmě, Terezko. Modlím se za tebe od okamžiku, kdy jsi mezi nás přišla. Buď klidná. On na tebe nezapomněl.“

Té noci nemohla spát. Třásla se, jako by měla horečku. K tomu se přidaly bolesti hlavy a břicha. Když nastalo ráno a byl čas vstát a jít do kaple, šla nejistě a nohy se jí podlamovaly. Nemohla se soustředit, slova modlitby jí odumírala na rtech, splašené myšlenky je trhaly na cáry jako vítr oblaka. Jen co se vrátila z kaple, začala zvracet.

Vyděšené sestry ji zavedly do prázdné cely, uložily ji do postele a zavolaly lékaře. Doktor, který dobře znal rodinu Cepedů, protože v minulosti nejednou přicházel ošetřovat děti dona Alonsa, ji pozorně vyslechl, došel k závěru, že se jedná o nechutenství, předepsal jí silné projímadlo a nařídil, aby zůstala několik dní v posteli.

Byla slabá a celý den prospala, aniž by cokoliv snědla. Bolesti hlavy a břicha ji neopouštěly, k večeru se vrátilo i zvracení. Za soumraku přišla Elvíra. Dostala svolení vstoupit do cely, ve které Terezie ležela.

Děvče hledělo znepokojeně na bledou, bolestí staženou tvář své paní.

„Slečna je nemocná...“ zašeptala. „A já přináším dopis...“

Vsunula malý lístek papíru do Tereziiny dlaně. Terezie četla v slabém světle olejové lampy:

„Musíme se vidět. Nutně. Chci to. Elvíra ti řekne, co jsem vymyslel...“

„Spal to,“ řekla děvčeti. „Řekni mu, že jsem nemocná. Odpovím, až se uzdravím. Dej vědět o mé nemoci otci...“

Hned nazítří po ránu se v klášteře objevil don Alonso zneklidněný zprávou o dceřině nemoci. Terezie se cítila stále špatně. Bolesti ji neopouštěly, předepsané léky jen vyčerpávaly organismus.

„Jestliže se to do zítřka nezlepší,“ řekl Alonso představené, „vezmu dceru domů. Přiděluje vám tu starosti a u mě doma je dostatek služebnictva. Jediné, co mě trápí, je, že chybí někdo, kdo by vedl domácnost. Jana je ještě dítě, sama potřebuje, aby o ni někdo

pečoval. Život vdovce není jednoduchý... Ale já nikam neodjedu, dokud se Terezie neuzdraví...“

Nemoc neustala ani následujícího dne, a tak vzal don Alonso dceru domů. Terezie byla tak zesláblá, že ač byla podpírána dvěma sestrami, sotva dokázala dojít ke kočáru. V důsledku podráždění útrob předepsanými léky se bolest břicha ještě zvětšila.

Sestra Briceño jela s Terezií až na náměstí svatého Dominika.

„Modlíte se za mě?“ ptala se cestou Terezie a tiskla přitom ve zpocených dlaních ruku své vychovatelky. „Nezapomněla jste se modlit? Bojím se, že se z té bolesti zblázním. V hlavě se mi všechno plete...“

„Modlím se, modlím se každý den,“ ujišťovala ji opět řeholnice. „Jsem si jistá, že tě tvoje nemoc opustí a uzdravíš se. Pán Ježíš se o tebe stará. Možná od tebe něco očekává.“

„Co?“

„To nevím. V této chvíli určitě jediné: trpělivost...“

„Dobře. Budu trpělivá,“ pevně stiskla rty.

Na nádvoří domu čekala na Terezii židle opatřená tyčemi k přenášení nemocných, která sloužila paní Beatriz v posledních týdnech jejího života. Seběhli se i sourozenci: Ferdinand, Rodrigo, Vavřinec, Antonín, Petr, Jeroným a čtyřletá Jana. Ferdinand byl už dospělý. V nejbližších dnech se chystal odjet do Sevilly, aby se odtud vydal do *Indie*. V Kolumbii se už šikovala armáda Francisca Pizarra. Připravovalo se velké tažení do Peru, pohádkové země zlata a pokladů. Také Rodrigo vyrostl a zmužněl. Z jeho tváře Terezie bez problému vyčetla únavu vyvolanou veselým životem, jaký vedl.

Terezii ubytovali v matčině pokoji a obklopili péčí a komfortem. Zpočátku se otec, bratři i služebnictvo předháněli v ochotě jí posloužit. Neustále měla někoho u sebe. Jana přicházela hrát si s panenkami k Tereziině posteli.

Po několika dnech však zájem opadl. Ferdinanda vypravili na cestu a ostatní chlapci se začali věnovat svým záležitostem. Jedině otec přicházel několikrát denně.

Terezie trávila o samotě celé hodiny. Pobyt doma byl pro ni příjemnou změnou po čase stráveném v klášteře Matky Boží Milostiplné. Trochu četla, více přemýšlela. Hromada románů, které zbyly po matce, ji nepřitahovala. Znenadání pocítila odpor k příběhům o dracích, obrech a rytířských činech. Odpuzovaly ji popisy romantické lásky. Jakou hodnotu měla tato vášnivá vzplanutí, jestliže neměla trvat věčně?

Elvíra jí nosila dopisy od Petra, zpočátku každý den, později vždy jednou za několik dní. Petr jí dával najevo svůj soucit s její nemocí a prosil, aby ji mohl spatřit, jakmile se uzdraví. Posílal jí také pozdravy přes Rodriga. Teď to byl Rodrigo, kdo se připravoval na cestu do *Indie*. Nečekaně se dozvěděla, že na této výpravě ho má doprovázet jeho bratranec Petr. „Až se vrátím bohatý, vezmeme se,“ napsal Terezii. Nestavěla se proti jeho plánovanému odjezdu. Nemoc uhasila žár vášně, který v ní kdysi planul.

Byla stále nemocná, ačkoliv už ne tak těžce jako dřív. Horečka zmizela, bolesti už netrvaly nepřetržitě, ale objevovaly se čas od času. Zůstalo každodenní zvracení, které jí ubíralo hodně sil.

Přes svou slabost se jednoho dne přemohla a vstala z lože. Zapojila se do života domu, který, jak zjistila, hospodyně velmi potřeboval. Někdo musel dávat příkazy služebnictvu a vzít si na starost vypravení Rodriga.

Místní *hidalgo* Juan Osorio chystal výpravu, která se měla dostat až ke zlatem a stříbrem oplývající řece La Plata. K výpravě se připojovali mladí představitelé nejvýznamnějších ávilských rodů. Náklady na potřebnou výbavu byly vysoké, ale zároveň se před mladými *hidalgos*, ohroženými bídou, otevíraly nadějně vyhlídky na získání slávy a bohatství. V pobožné Ávile se mluvilo i o naději, že misionáři, kteří se na cestu vydávali spolu s rytíři, pokřtí tisíce pohanů. Avšak mladí rytíři na to, popravdě, příliš nemysleli. Láka-la je vidina velkého dobrodružství.

Don Alonso musel sáhnout do rezerv v podobě dukátů zamčených v okované skříni, aby mohl vybavit syna na cestu. Ovšem

ani ty nestačily a musel si vzít půjčku. V domě se to začalo hemžit krejčími, ševci, platněří. Terezie spolu se služebnými šila pro bratra košile a zdobila výšivkami jeho šaty. Z Gotarrendury přiváželi zásoby potravin. Solilo se maso, připravovaly suchary, měchy se plnily vínem. Členové malé družiny, která měla Rodriga doprovázet, se celé dny na dvoře cvičili ve zbraní. Probíhalo zajíždění koní. Burácely výstřely z mušket. Terezie nemohla odolat touze vyzkoušet tuto zbraň, po jejímž výstřelu, jak se vyprávělo, indiáni hrůzou padají k zemi.

Jednoho dne přinesla Elvíra dopis od Petra, ve kterém připomínal jejich setkání na rozloučenou. Terezie odpověděla vytáčkami. Nedokázala se přimět k tvrdé odpovědi. Bylo v její povaze, že nedokázala působit druhým zármutek. Možná, že ji Petr ještě stále miloval tak, jak o tom opakovaně ujišťoval. Měla však podezření, že to jsou už jen slova vyzývající k nezávaznému flirtu. Něco odumřelo i v ní samotné. Obávala se však, že se to může znovu probudit. Nechtěla to. Probíhal v ní jakýsi přerod, který nechápala, ale kterému chtěla dát volný průběh.

Aby měla výmluvu, nabídla otci, že na nějaký čas odjede na návštěvu k Marii do Castellanosu. Marii se právě narodil syn a přála si, aby se Terezie stala jeho kmotrou. Don Alonso proti tomuto výletu nic nenamítal. Tereziina nemoc ustoupila, ale nezmezila docela. Terezie byla pořád slabá. Pobyt na čerstvém vzduchu jí mohl jedině prospět. Don Alonso se rozhodl, že Terezii odveze do domu svého zetě sám a při té příležitosti se zúčastní oslav vnukových křtin.

Pobyt v Castellanosu skutečně přispěl ke zlepšení Tereziina zdraví. Rozplývala se nad malým Janem, kterého nosila v náručí, s nadšením ho koupala a přebalovala. Mezi ní a Marií vznikl nový srdečný vztah. Dříve plnila Marie úlohu poručnice a mentorky své mladší sestry. Byla pevná a vážná, zatímco Terezie se poddávala lehkomyšlné atmosféře zábav. Teď i Terezie nabyla rozvahy. Nosila v srdci záležitosti, které před ní vyvstaly a se kterými si nevěděla rady. Změnila se však i Marie. Její manželství, ač zbudované

na nejlepších tužbách, nebylo snadné. Martin byl sice člověk dobrý a poctivý, ale zároveň dost nepraktický. Neuměl hospodařit. Zálžitosti domu a hospodářství ležely na bedrech Marie. Mladá žena se zhroutila pod množstvím povinností. Terezie v této chvíli měla i přes svou nemoc více energie než její sestra. V Castellanosu vzala řízení domácnosti do svých rukou. A najednou začalo všechno šlapat jako hodinky.

„Obdivuji tě, Terezko,“ říkala Marie. „Od té doby, co jsi tady, všechno v domě vypadá jinak. Lidé se nevyhýbají práci a nic nechybí. A Juanito roste před očima a můj muž si konečně nestěžuje. Jak ty to jenom děláš? Kde ses to naučila? To ty jsi Marta, ne já.“

Terezie se rozesmála. Tady, v Castellanosu, daleko od všech napětí a tlaků, vracela se jí opět její obvyklá veselá povaha se sklonem k žertování.

„Sama jsi říkala, že Marta i Marie se můžou spojit v jedné osobě. Ale někdo, kdo je tak do větru jako já, není ani Marií, ani Martou.“

„Říkáš, že jsi do větru. Je možné, že jsi už zapomněla na svou lásku k Petrovi?“

Terezie hned zvažněla:

„Ne... ale pochopila jsem, že se v té záležitosti musím odhodlat k rozhodnému kroku... Myšlenky na to mě trápí... Tady u tebe jsem trochu pozapomněla...“

„Pořád ho miluješ?“

„Pokud slovem »miluji« nazýváš cit k někomu, kdo není ani otcem, ani bratrem, pak ano, miluji ho pořád. Ale jestliže má láska dívky k chlapci vést k manželství, tak ho nechci klamat. Nestanu se jeho ženou.“

„Proč? Miluješ někoho jiného?“

„Ne. Já se totiž vůbec nevdám.“

„Chceš se stát řeholnicí?“

„Ach, ne! Nikdy! Nesnesla bych řeholní život!“

„Ale Terezko, pro ženu neexistuje žádná jiná cesta než jedna z těchto dvou.“

„Vím...“

„Manželství je pro nás běžnou životní cestou.“

„Ale existuje manželství zbudované na takové lásce, která by trvala navždy?“

„Pořád myslíš na lásku, jejíž plamen nikdy nehasne? Copak já vím? Takové asi není. V každém manželství jsou okamžiky světla i stínu, chvíle šťastné i smutné...“

„To nechci. Toužím po lásce, která trvá věčně!“

„V tom případě zbývá klášter.“

„Ale já v klášteře nevydržím ani měsíc! Kdybys jen věděla, jak žijí řeholnice u Matky Boží Milostiplné. Jak se trýzní. Jak se musí modlit!“

„Existují i mírnější řády. I kdyby to měly být karmelitky z kláštera Vtělení. Můžeš se o jejich životě všechno dozvědět. Vstoupila k nim přece tvoje kamarádka Jana Suárez.“

„Hned jak se vrátím, pojedu ji navštívit. Promluví si s ní. Ale cokoliv by řekla... klášter... To je, jako bys byla v očištcí. Musíš trpět, ale víš, že to jednou skončí... A já, vždyť víš, jaká jsem... Když mě život unaví, když se na mě toho moc valí, sním o tichu a klidu... Ale pak mi toho klidu připadá až příliš a zmocňuje se mě chuť jednat... Odpočala jsem si u tebe a teď jako by mě něco popohánělo. Chtěla bych bojovat, zachraňovat lidi, obracet na víru ty zbloudilce, kterých se v Evropě tolik namnožilo. Křtít pohany...“

„Netoužíš po trochu moc věcech najednou?“

„Máš pravdu. Víš, dokonce závidím Rodrigovi, že jede do *Indie*... Kdybych se narodila jako kluk, už bych tam byla. A v klášteře se můžeš jenom modlit a já se přitom modlit neumím. Sestra Bri-ceño mi radila, abych se modlila nahlas a pomalu. Dělam to. Zavřu oči, soustředím se, jak to jen dokážu... Ale přitom vím, že skutečná modlitba je modlitba vnitřní. O takové se mi ani nesní! Jakmile se jen odtrhnu od knížky, myšlenky se mi rozletí v hlavě jako splašené. Opakuji: »Ježíši, Ježíši, pomoz« – a tím to hasne.“

„Poslouchej, Terezko, tady poblíž, v Hortigose, bydlí náš strýc, Petr Sanchez. Téměř ho neznáme. Ale lidé v okolí ho mají za svatého. Celé dny se promodlí, čte zbožné knihy, rozjímá...“

„Nikdy jsem u něj nebyla.“

„Využij příležitosti, že jsi tady, a navštiv ho. Co když ti poradí právě on?“

Rozhodla se využít Mariinu nabídku. O několik dní později jí švagr půjčil kočár, ve kterém se vydala do Hortigosity.

Strýce Petra neznala. Otec svého bratra nikdy nenavštěvoval a ani don Petr nikdy nejezdil do Ávily. Před několika lety ovdověl a od té doby vedl uzavřený život, zasvěcený pouze modlitbám, zbožné literatuře a výchově svého jediného syna, který se připravoval na vstup k dominikánům.

Ve srovnání s obyčejnými sídly vesnických *hidalgů* působil dům v Hortigose jako skutečný palác. Jakmile však vešla dovnitř, zdání nádhery se okamžitě rozplynulo. Bylo vidět, že obyvatel tohoto domu se zabývá výhradně duchovními záležitostmi a o věci pozemské se nestará. Na stěnách visely křucifixy a obrazy s náboženskými motivy. Všude viděla bolestně zkroucené Ježíšovo tělo a slzami zalitou tvář jeho Matky. Z potměných koutů vyhlížely podobizny svatých mučedníků s pohledy upřenými vzhůru.

Seděla v tvrdém, kůží potaženém křesle a čekala na strýce. Konečně se chodbou rozlehly pomalé, důstojné kroky a vstoupil strýc Petr. Byl malé postavy, trochu nahrbený. Jeho pohled připomínal pohled Tereziina otce. Prošedivělá brada mu splývala na kožený domácí kaftan. Nenosil prsteny, pouze jednu z dlaní měl omotanou růžencem.

Když se sklonila, aby mu políbila ruku, položil dlaň na její hlavu.

„Tak to ty jsi Terezie, dcera mého bratra Alonsa? Vybavuji si, že jsem tě viděl jako malou holčičku. Ach, slyšel jsem, že jsi jako dítě utekla z domu a vydala se obracet Maury na pravou víru. Je to pravda?“

„Ano, strýčku. Byla jsem malá a hloupá.“

„Byla jsi malá, ale tvůj čin zdaleka nevypovídá o hlouposti. My křesťané jsme dostali dar víry spolu s povinností předávat ji dál. Svatý Pavel říká: »Běda mi, kdybych nehlásal evangelium.« To, že jsou na světě luteráni a pohané, je naše vina. Naší povinností je jet do Indie ne kvůli zlatu a stříbru, ale proto, abychom přivezli pohanům pravou víru a naučili je, jak správně žít. Jenže my sami nechceme žít jako křesťané...“ pokýval hlavou.

Pozval ji do jídelny a dal přinést chléb, sýr, ovoce a víno.

„Mám radost, že jsi mě přišla navštívit,“ řekl. „Doufám, že se pár dní zdržíš. Povyprávíš mi o sobě. Určitě se budeš brzy vdávat.“

„Ne, strýčku. Nechci se vdávat.“

„Copak tě tak odradilo od manželství?“

„Sama nevím... Něco se najednou postavilo mezi mě a chlapce, kterého jsem milovala.“

„Říkáš, že cosi mezi vás vstoupilo?“ pozorně ji sledoval zpod hustého šedého obočí. „A modlíš se?“ zeptal se nečekaně.

„Zkousím to. Ale moje modlitba...“ udělala rukou beznadějně gesto. „Neumím se modlit. Jedna sestra z kláštera Matky Boží Milostiplné mi poradila, abych se modlila nahlas, abych se snažila pozorně vyslovovat každé slovo...“

„To je dobrá rada.“

„Dělám to, strýčku. Ale nic se nezměnilo. Nic necítím. Jsem chladná. Modlitba je pro mě utrpení...“

„Víš co, Terezko,“ řekl don Petr, „dám ti jednu knížku. Sám jsem se hodně naučil, když jsem ji četl...“

Přistoupil k polici a vyndal knihu vázanou v kůži.

„To jsou »Listy« svatého Jeronýma“ řekl. „Možná, že v nich najdeš něco, co ti bude užitečné. Jeroným velmi toužil nalézt Boha...“

Když přišel večer, zamkla se ve svém pokoji a otevřela knihu. Četba ji však nudila. V „Listech“ nenašla nic pro sebe, snad s výjimkou tvrzení, že všechno ve světě pomíjí a je marností. To však pro ni nebyl žádný objev. Je pravda, že svět si zachoval určité

půvaby, ty však, jak byla přesvědčená, vedly jedině k ztracení. Pokud chtěl člověk zachránit sebe sama, musel se jich zříct. Zdálo se, že jedinou záchranou je klášter. Ale ona měla takovou hrůzu z řeholního života!

Když se po několika dnech vrátila z Hortigosy do Castellanosu, našla tam Rodriga, který přijel, aby ji odvezl do Ávily. Nadešel čas odjezdu mladého *hidalga* za moře. Všechny přípravy byly dokončeny. Za dva týdny mělo přes třicet budoucích dobyvatelů vyrazit do Sevilly a potom dále do světa, který ukrýval množství vzrušujících tajemství. Celé město se připravovalo na slavnostní rozloučení s odjíždějícími mladými lidmi.

Musela připustit, že Rodrigo vypadá skvěle. On na oplátku obdivoval svou sestru.

„Stala se z tebe skutečná krasavice, Terezko,“ řekl. „Nevím o krásnějším děvčeti, než jsi ty. Každý kluk se mě na tebe vpytává. Ale já tě znám. Vím, že jsi nejen krásná. Někdy si říkám, že kdyby ses převlékla za kluka, mohla bys jet se mnou. Pamatuješ, jak jsme kdysi plánovali společné výpravy? Na koni jezdíš jako málokterý chlapec, nebojíš se ničeho...“

Zasmála se.

„Nedovedeš si vůbec představit, jak ráda bych s tebou jela, Rodrigo. I mě láká svět tam za oceánem. Ale je to nemožné. Někdo musí zůstat s otcem. Jana je ještě malá a vy všichni chcete do světa.“

„Poslyš, rozhodl jsem se, že ti přenechám svůj dědický podíl. Zařídíme to po návratu do Ávily.“

„Děkuji ti, Rodrigo. Ale proč se vzdáváš toho, co ti právem náleží?“

„Až se vrátím, přivezu plný pytel zlata. K čemu by mi bylo ještě dědictví? A ty budeš mít aspoň přiměřenou výbavu. Budeš se přece vdávat? Nebo chceš čekat na Petra? Jede s námi.“

„Řekni Petrovi, že nechci, aby se cítil vázaný...“

„Myslím, že máš pravdu. Nevím, kdy se vrátíme, a do té doby určitě oba změníte své plány...“

Následujícího dne se rozloučila s Marií a ve společnosti Rodriga se vydala do Ávily.

Dva týdny nato se don Osorio, vyprovázený celým městem, vydal v čele své početné družiny do Sevilly. Následovali ho mladí rytíři, vystrojení a vyzbrojení, jedoucí na nádherných koních. Dívala se na ně z tribuny postavené na náměstí. Na okamžik zahlédla i Petra, jak jede po boku Rodriga, oba v blýskajících se přilbách s ozdobnými chocholy.

Po odjezdu Rodriga zavládl v domě pokoj a ticho. Terezie se vrátila do role paní domu. S dovedností, která byla překvapením i pro ni samu, zavedla v domě pořádek, čistotu a harmonii, jaké nedokázaly udržet ani její matka, ani Marie. Jídla se podávala včas a byla chutná, protože Terezie ráda dohlížela na práci v kuchyni a některé pokrmy dokonce sama připravovala. Prádlo bylo vždy čisté a vyspravené. Terezie se postarala i o výchovu mladších sourozenců. Vavřinec, který byl z chlapců nejrozvážnější a neklidnější, právě dospíval do věku šestnácti let. Také on se chystal v blízké době vycestovat za oceán. Vůdčí osobností mladších dětí byl patnáctiletý Antonín. Po odjezdu Rodriga se právě on stal nejbližším Tereziinu srdci a dokonce, do určité míry, i jejím důvěrníkem. Jemu se svěřovala se svou vnitřní rozervaností. Petr a Jeroným právě procházeli obdobím rozpustilosti a udržet je na uzdě a přinutit ke studiu vyžadovalo hodně energie. Nejmladší chlapec, Augustýn, měl složitou a uzavřenou povahu. Zato sedmiletá Jana byla sladkým dítětem a ráda starší sestře pomáhala.

Nemoc nepřestávala dávat o sobě vědět. Vracely se bolesti a zvracení přicházelo téměř každý den. Terezie se snažila snášet tyto příznaky klidně, nestěžovat si. Pomalu se učila trpělivosti, která jí ještě nedávno tolik chyběla.

I přes své zaujetí domácností nepřestávala přemýšlet o nutnosti zaujmout nějaké životní rozhodnutí. Táhlo jí na dvacet let. Všechny její vrstevnice byly už dávno vdané. Nyní ji dokonce už i otec povzbuzoval, aby se pěkně oblékala, zdobila šperky